

Rapport från kvalitetsregistret för fonokirurgi

INTRODUKTION

2009 startades kvalitetsregistret för röstförbättrande stämbandskirurgi-fonokirurgi. Syftet var att få ett nationellt underlag för utvärdering och förbättring resultat efter denna typ av operation.

I oktober 2013 flyttades registret över till Västra Götalands registercentrum (VGR). I och med överflytten genomgick de tre enkäterna mindre förändringar och innehåller nu 6 (tidigare 5) specifika diagnoser där kirurgi utförs i röstförbättrande syfte. Förändringarna har varit små och hindrar inte att hela materialet från starten 2009 fortsättningsvis kan analyseras tillsammans med nyare data.

REGISTERUPPBYGGNAD

Grunden för utvärdering av röstförändring vid kirurgin är patientens egen bedömning av rösten. För detta ändamål används ett rösthandikappindex (VHI10), där patienten bedömer sin röst före operation samt 4 månader postoperativt. VHI 10 innehåller tio påståenden gällande rösten som graderas i en skala från 0 till 4 där 0 representerar inga besvär och 4 maximala besvär.

Annan information som inhämtas är uppgifter om röstterapi hos logoped, rökning, röstvila efter operation samt vilka undersökningsmetoder som används för att ställa diagnos preoperativt och vid uppföljning. I fyramånadersenkäten får patienten förutom VHI även bedöma upplevd röstförändring efter operationen som: mycket bättre, bättre, oförändrad, sämre eller mycket sämre.

Nytt fr.o.m. 2013 är möjligheten för patienten att få fylla i sin postoperativa enkät via e-mail.

VOICE HANDICAP INDEX -10 (VHI-10)

1. Min röst gör det svårt för människor att höra mig.
2. Andra människor har svårigheter med att förstå mig i en miljö med mycket ljud omkring.
3. Mina röstproblem begränsar mitt liv, både personligt och socialt.
4. Jag känner mig utanför i samtal p.g.a. min röst.
5. Min röst påverkar mig i mitt arbetsliv.
6. Människor frågar mig "Vad är det för fel på min röst?"
7. Det känns som jag måste anstränga mig för att få fram min röst.
8. Det händer att det inte går att förutsäga om min röst kommer att låta klar eller inte.
9. Mitt röstproblem bekymrar mig.
10. Min röst får mig att känna mig handikappad.

Bild 1: Referensgrupp tagen på VGR. Bo Alkestrand, Stefan Skrtic, Gunnar Björck

Preop-blankett A

Patientdata/e-post
VHI-10
Sysselsättning
Rökning

<http://entqualitysweden.se>

Postop-blankett B

Op-diagnos
Strobo/Video
Vårdform
Postopkontroll

4-mån enkät C

VHI-10
Logoped
Röstupplevelse
Röstvila

Flödesbild över enkäterna.

I och med flytten till VGR har all information i enkäterna kodats på ett sätt som underlättar analyser. Tillgång till projektledare, statistiker o koordinators med erfarenhet från andra kvalitetsregister har för vårt register inneburit en stor förbättring.

TÄCKNINGSGRAD

Täckningsgradsanalys har utförts årsvis 2011, 2012 och 2013 och visar på en negativ trend. 2011 beräknades täckningsgraden till 62 % för hela riket och 2013 till 37 %. En orsak till detta tror vi kan vara att de registrerande klinikerna inte direkt har kunnat se sina egna resultat. Vi presenterar nu på hemsidan löpande information om registreringar och resultat. Registrerade användare kan även ladda ner den egna klinikens registreringar som en Excel-fil. Vi hoppas att den negativa trenden gällande antal registreringar kan vändas när vi bättre kan tillhandahålla resultat och identifiera förbättringsmöjligheter både lokalt och nationellt.

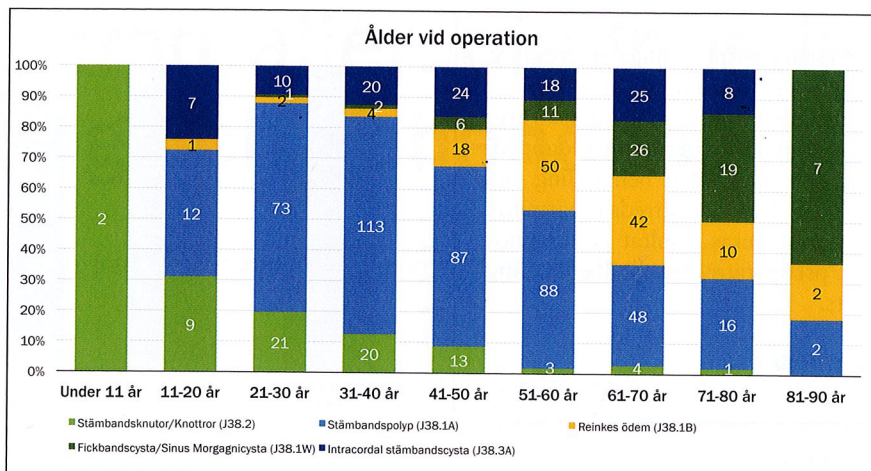
RESULTAT

I registret finns nu ca 1100 patienter och dessa presenteras här i figur med avseende på ålder hos patienten samt diagnos.

Indikationen för stämbandsoperation inom detta registers ram är röstförbättring. När vi börjat hämta ut resultat har det visat sig att upp till 10 % av patienterna enligt VHI10 inte upplever att röstbesvären har minskat fyra

Sjukhus	Antal registrerade A-blanketter 2014
Södra Älvsborgs sjukh	13
Falu lasarett	37
Sahlgrenska	12
Halmstad	4
Helsingborg	24
Ryhov	3
Karolinska	85
Kristianstad	6
Capio Lundby	7
Skåne SUS	61
Vrinnevi	2
Trollhättan NU	3
Umeå	25
Akademiska	29
Örebro	3
Norrbottn	7
Skaraborg	5
Kronoberg	2
Totalt	328

Registrerade A-blanketter per klinik under 2014.

Ålder vid operation per diagnos.

månader efter operation. Resultaten skiljer sig mellan diagnoser där stämbandspolyper och Reinkes ödem har fler nöjda patienter jämfört med de andra diagnoserna.

En annan grupp där resultatnöjdheten postoperativt ligger lågt är de som före operation haft ett lågt (under 8) VHI10, d.v.s. små röstproblem före operationen. I figur härintill presenteras skillnad i upplevd röstförbättring mellan patienter med små röstproblem preoperativt med övriga.

CHORDATE
MEDICAL

Rinit

Ny behandlingsmetod för patienter med icke-allergisk rinit

Behandlingen baseras på forskning vid Karolinska Universitetssjukhuset om rinit och dess relation till näsans anatomi och fysiologi och har i kliniska studier visat ge god effekt. Metoden erbjuds nu till kliniker som ett nytt och skonsamt alternativ.

Är du intresserad av att kunna erbjuda en icke-farmakologisk behandling för denna patientgrupp, kontakta oss via mail info@chordate.com eller ring 08-400 115 46.

www.chordate.com

Chordate Medical AB | Norgvegatan 2, 164 32 Kista | 08-400 115 86 | info@chordate.com

För att nå bästa möjliga röstresultat kan det i många fall vara nödvändigt att i samband med stämbandskirurgi även erbjuda röstterapi hos logoped. När och hur sådan behandling ska erbjudas behöver utredas närmare. Här presenteras resultat per diagnos hur preoperativ logopedbehandling givits.

FRAMTID

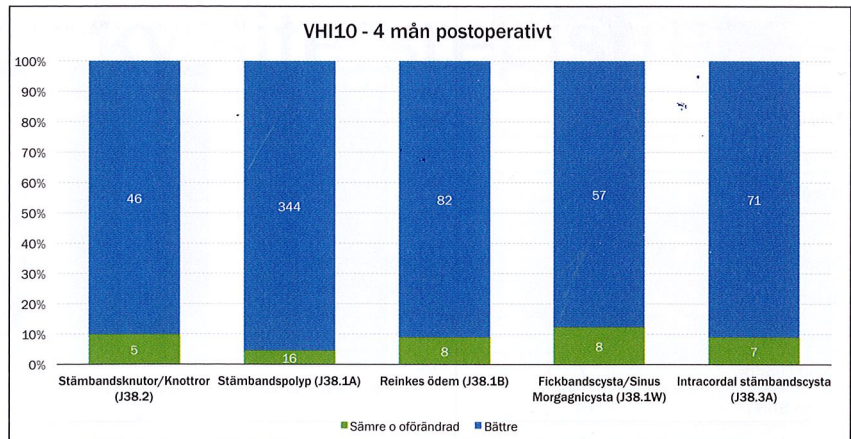
Det finns nu tack vare registret identifierade patienter som inte är nöjda med operationsresultatet. Fortsatt arbete bör läggas på att närmare analysera dessa utifrån diagnos, preoperativa besvär, ålder, logopedbehandling för att över tid öka andelen nöjda patienter. Att operera på rätt indikation samt att kunna ge bästa möjliga information till patienten inför kirurgin är andra resultat vi hoppas kvalitetsregistret kan hjälpa oss med. Kvalitetsarbetet kan utföras både på nationell och lokal nivå.

En mycket intressant fråga är vilken instruktion patienten ska få gällande röstvila efter operationen. Historiskt sett har total röstvila av olika längd alltid ordinerats till de nyopererade. Det finns nu indikationer på att de patienter som talar som vanligt efter operation har lika bra funktionellt resultat som de som iakttar röstvila. Denna fråga kommer att analyseras närmare med hjälp av resultat ur registret.

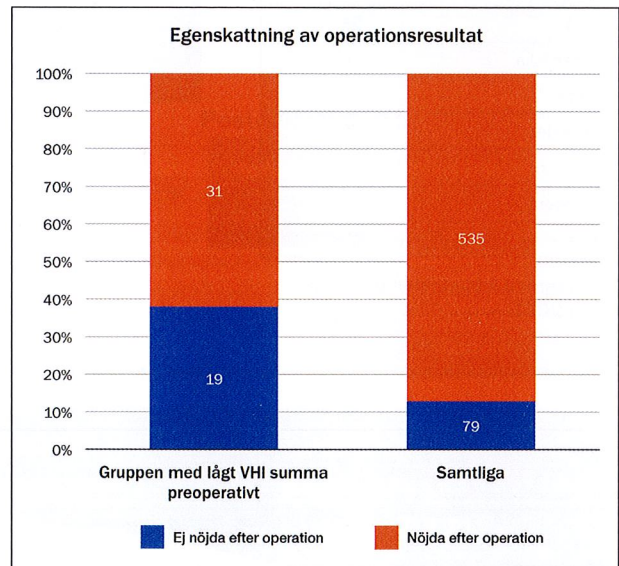
Täckningsgraden måste förbättras. Mer kraft kommer att läggas på detta från referensgruppens sida nu när registret är på plats inom VGR:s administration.

Gunnar Björck, överläkare

Foniatriska avd/ÖNH-kliniken
 Karolinska universitetssjukhuset/Solna
 08-517 732 41
 gunnar.bjorck@karolinska.se

VHI-skillnad 4 månader postoperativt.

Lågt VHI preoperativt ger sämre patientnöjdhet vid 4-månadersuppföljningen.

Andel patienter som fått logopedterapi preoperativt.

